

ΡΕΜΠΕΚΑ ΣΤΕΝΤ & ΓΟΥΕΝΤΙ ΜΑΣ

Η ΧΑΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μετάφραση: Μαρία Σκαμάγκα

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
π α ι δ ι κ ό

Πρώτη έκδοση | Μάρτιος 2025

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ Rebecca Stead and Wendy Mass, *The Lost Library*,
Feiwei and Friends, An imprint of Macmillan Publishing Group, LLC, 2023

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Μαρία Σκαμάγκα
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ Γιώργος Γιαννούσης
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ Μαριολένη Αντύπα
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ Ρεντουάν Αμζλάν

ISBN 978-618-03-4358-8
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84358
Κ.Ε.Π. 6175 Κ.Π. 21568

© 2023, Rebecca Stead and Wendy Mass
© 2024, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** (για την ελληνική γλώσσα)

Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ**
Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα,
τηλ.: 211 3003500
metaixmio.gr • metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση
Ασκληπιδίου 18, 106 80 Αθήνα,
τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ**
Ασκληπιδίου 18, 106 80 Αθήνα,
τηλ.: 210 3647433
Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα,
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

ΣΤΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΡΙΟΥΣ
ΤΟΥ ΧΘΕΣ, ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ

Κεφάλαιο 1

ΜΟΡΤΙΜΕΡ

Ο Μόρτιμερ караδοκούσε στις δροσερές πλάκες του υπογείου μπροστά από την ποντικότρυπα νούμερο τέσσερα, έτσι που το χνουδωτό πορτοκαλί κορμί του να καλύπτει όσο το δυνατό μεγαλύτερη επιφάνεια. Οι πατούσες του ήταν απλωμένες μπροστά του λες και περίμενε να πιάσει κάποιο καρπούζι.

Κατά την άποψή του, τα βιβλία έκαναν λάθος για τις γάτες. Στα βιβλία οι γάτες παρουσιάζονταν συνήθως ξιπασμένες, ενίοτε ακόμα και άστοργες. Σαν να τους έλειπαν τελείως τα αισθήματα.

Οι γάτες όμως είχαν κι αυτές καρδιά.

Είχαν αισθήματα, έλεγε η καρδιά του.

Ο Μόρτιμερ είχε μπόλικά αισθήματα. Αυτό που του έλειπε ήταν οι πολλές λέξεις.

Τα ποντίκια, από την άλλη, τα πήγαιναν καλύτερα με τις λέξεις απ' ό,τι εκείνος. Τα ποντίκια έλεγαν... πολλά.

Η καμπάνα στη στέγη του Δημαρχείου του Μάρτινβιλ ήχησε όπως κάθε μέρα στις έξι το απόγευμα. Τα ξυσίμα-

τα πίσω από την τρύπα δυνάμωναν. Από στιγμή σε στιγμή θα εμφανιζόταν κάποιο ποντίκι.

«Μήλα!» άκουσε να λέει μια φωνούλα. «Μου μυρίζουν μήλα!» Και πίσω απ' τη φωνούλα σηκώθηκαν ψίθυροι χαράς και ενθουσιασμού.

Έρχονται, σκέφτηκε ο Μόρτιμερ. Φόρεσε ένα ευγενικό χαμόγελο (αν μη τι άλλο, έτσι ήλπιζε) τη στιγμή ακριβώς που έσκαγε μύτη το πρώτο ποντίκι, που τίναζε από πάνω του κομματάκια χρώματος και πριονιδιού ενώ, ως συνήθως, κάτι έλεγε.

«Τι βλέπω... γάτα;»

Εμφανίστηκε και δεύτερο ποντίκι. «Τι σόι απαίσιο μέρος είναι τούτο, που 'χει μιαν άκαρδη γάτα να σε περιμένει πλάι στην πόρτα; Εφιάλτη βλέπουμε, το δίχως άλλο!»

Και τρίτο ποντίκι έβγαινε τώρα από την τρύπα. Τα ποντίκια, το γνώριζε καλά ο Μόρτιμερ, σπάνια ταξίδευαν μόνα.

«Καλωσορίσατε!» είπε ο Μόρτιμερ. Έριξε μια ανήσυχη ματιά στον κουβά με τις πατάτες. Την προηγούμενη εβδομάδα ένα ποντίκι είχε καταφέρει να πηδήξει εκεί μέσα. Ο Μόρτιμερ είχε αναγκαστεί να το περιμένει τρεις ολόκληρες ώρες εντελώς ακίνητος κάτω από τις σκάλες.

«Αγαπητά ποντίκια, παρακαλώ ακολουθήστε με!» Ο Μόρτιμερ προσπάθησε να δώσει έναν χαρωπό τόνο στη φωνή του. «Αποδώ θα βγούμε έξω!»

«Μα, μόλις μπήκαμε μέσα!» γκρίνιαξε ένα από τα ποντίκια.

Χρησιμοποιώντας τα απλωμένα πόδια του σαν υαλοκαθαριστήρες, ο Μόρτιμερ τα έσπρωξε όλα κοπαδιαστά

προς μια μικρή ποντικότρυπα που βρισκόταν σε μια άλλη γωνία του υπογείου (γνωστή και ως ποντικότρυπα νούμερο τρία). Στα ποντίκια, το ήξερε πια, δεν άρεσε να βγαίνουν αποκεί που είχαν μπει.

«Αυτός ο απαίσιος γάτος έχει έξι δάχτυλα στα πόδια του! Σκέτη φρίκη!»

«Για στάσου. Λες να είναι ο Εξαδάχτυλος Γρουσουζής;»

Η έξοδος κοντά στο παλιό καρότσι της βιβλιοθήκης οδηγούσε εκτός υπογείου, μακριά από την κυρία Σκόγκιν, τα μήλα και το τυρί του κυρίου Μπροκ. Και τον κουβά με τις πατάτες.

«Και τώρα πρέπει να ξαναβγούμε έξω στο κρύο;»

Στην πραγματικότητα, και μόνο έχοντας δει τις ευμεγέθεις πατούσες του Μόρτιμερ, τα τρία ποντίκια είχαν στριμωχτεί ήδη μπροστά από την ποντικότρυπα και προσπαθούσαν να το σκάσουν.

«Όχι στο κρύο» είπε ο Μόρτιμερ. «Καλοκαίρι είναι. Παρ' όλα αυτά, προσέχετε. Η τρύπα αυτή βγάζει σε δρόμο. Με αυτοκίνητα. Αυτό μόνο, κατά τ' άλλα δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα!»

«Ωραία. Τέλεια. Μας υποχρέωσες, Εξαδάχτυλε Γρουσουζή» είπε ένα από τα ποντίκια και εξαφανίστηκε μέσα στην τρύπα.

«Παρεμπιπτόντως, ΥΠΑΡΧΕΙ πρόβλημα» πρόσθεσε το τελευταίο από τα ποντίκια. «Το πρόβλημα είναι ότι πεινάω ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ» είπε και, μην αφήνοντας τις πατούσες του Μόρτιμερ από τα μάτια του (που είχαν όντως έξι δάχτυλα καθεμιά), χώθηκε στην τρύπα οπισθοχωρώντας.

«Λυπάμαι» είπε ο Μόρτιμερ. «Προχωρήστε, παρακαλώ. Λυπάμαι βαθύτατα!»

«Οι γάτες δε λυπούνται ποτέ» είπε το ποντίκι προτού χαθεί μέσα στη νύχτα. «Όλοι δα το ξέρουν πως οι γάτες δεν έχουν αισθήματα».

Ο Μόρτιμερ δε μίλησε. Δεν είχε νόημα. Τα ποντίκια είχαν φύγει. Κόλλησε το μάτι του στο μικρό άνοιγμα για να βεβαιωθεί ότι είχαν περάσει τον δρόμο με ασφάλεια. «Αντίο» ψιθύρισε. «Αντίο και καλή τύχη».

Η κυρία Σκόγκιν δεν άντεχε τα ποντίκια. Ο Μόρτιμερ ήξερε πια πως δεν μπορούσε να τα εμποδίσει να μπαίνουν από τις ποντικότρυπες (τις οποίες είχε αριθμήσει πολύ προσεκτικά από το ένα ως το πέντε). Όσα χρόνια ζούσε σε τούτο το σπίτι τα ποντίκια έρχονταν και ξανάρχονταν και δεν μπορούσε να κάνει τίποτε άλλο γι' αυτό πέρα από το να τα οδηγεί πολύ ευγενικά πάλι έξω. Είχε εκπαιδευτεί να ακούει τα γρατσουνίσματά τους και ήταν πάντα έτοιμος πίσω από μια τρύπα να τα υποδεχτεί και να τους δείξει τον δρόμο προς την πλησιέστερη έξοδο.

Ο Μόρτιμερ δε θεωρούσε τον εαυτό του καλό στα λόγια, όμως η ακοή του ήταν το κάτι άλλο.

Προσπάθησε να τακτοποιήσει το υπόγειο. Πάνω στην τρεχάλα τους, τα ποντίκια είχαν, ως συνήθως, σκοντάψει πάνω σε διάφορα. Απόψε τρία μήλα είχαν κατρακυλήσει από ένα ψηλό ετοιμόρροπο ράφι. Ο Μόρτιμερ, ωστόσο, δεν μπορούσε να πιάσει μήλα με τα πόδια του κι ας είχε είκοσι τέσσερα δάχτυλα. Μπορούσε όμως να τα τσουλήσει

ως ένα σημείο κοντά στη σκάλα, όπου σίγουρα θα τα έβλεπε αμέσως η Βιβί. Τα έβαλε, λοιπόν, στη σειρά για χάρη της.

Ίσως να μην είχαν χτυπηθεί πολύ. Αλλιώς, θα έφτιαχνε πουρέ μήλου. Ξανά.

Όταν όλα ήταν ήσυχια και στη θέση τους, ο Μόρτιμερ πήρε μια βαθιά ανάσα απολαμβάνοντας τη μυρωδιά των μάφιν μήλου που έφτανε από τη σκάλα της κουζίνας. Η Βιβί έψηνε κεκάκια, όπως συνήθιζε τις περισσότερες Κυριακές του μήνα. Κοιτάζοντας ψηλά ένα από τα μικρά παράθυρα του υπογείου, είδε να σβήνει σιγά σιγά το φως της μέρας. Αναστέναξε κι ένιωσε ευτυχής.

Τότε το μάτι του έπεσε πάνω στο καρότσι με τα βιβλία της παλιάς βιβλιοθήκης. Η χαρά του σίγησε κι ένα συναίσθημα ενοχής τον τύλιξε σαν μια από τις αγκαλιές της Βιβί, πάντα λίγο πιο σφιχτές απ' ό,τι τις ήθελε.

Λάθος μου, είπε η καρδιά του για εκατομμυριοστή φορά. Δικό μου λάθος και κανενός άλλου.

Κι έστρεψε αλλού το βλέμμα.

Κεφάλαιο 2

ΜΟΡΤΙΜΕΡ

Λίγο αφότου έφυγαν τα ποντίκια, κατέβηκε στο υπόγειο η ΒιΒί. Δεν έδωσε σημασία στα μήλα που ο Μόρτιμερ είχε αραδιάσει προσεκτικά για χάρη της, αντ' αυτού κάθισε κάτω, στο πάτωμα του υπογείου, κι έμεινε εκεί ακίνητη σχεδόν μια ολόκληρη ώρα.

Είχε καρφωμένο το βλέμμα της στο καρότσι της βιβλιοθήκης.

Είκοσι χρόνια τώρα, πρώτη φορά έκανε κάτι τέτοιο.

Ο Μόρτιμερ αναρωτήθηκε αν της χρειαζόταν μια αγκαλιά, κι έτσι την πλησίασε και στάθηκε πάνω στο πόδι της.

«Αχ, γλυκό μου γιατί!» είπε εκείνη και τον πήρε στην αγκαλιά της.

Θα με πνίξει, σκέφτηκε ο Μόρτιμερ, αλλά της επέτρεψε να τον κρατήσει.

Όταν η ΒιΒί άρχισε να βγάζει τα βιβλία από το καρότσι και να τα στοιβάζει στο πάτωμα ολόγυρά του, ο Μόρτιμερ έκλεισε τα μάτια.

Αχ, αυτή η υπέροχη μυρωδιά τους, μονολόγησε η καρδιά του.

Άφησε τη σκέψη του να επιστρέψει στη βιβλιοθήκη και στις μέρες που έζησε εκεί ως γατάκι.

Πόσο απολάμβαναν τα παιχνίδια τους εκείνος και η Πετούνια, η αδελφή του.

Το «Αρχηγός της Βιβλιοθήκης» ήταν το αγαπημένο της Πετούνια. Οι κανόνες του ήταν απλοί: Όποιος σκαρφάλωνε πιο ψηλά ήταν ο νικητής. Ο Μόρτιμερ, με τα είκοσι τέσσερα δάχτυλά του, ήταν καλός στην αναρρίχηση, αλλά σπάνια νικούσε. Η Πετούνια σκαρφάλωνε ψηλότερα. Είχε κι εκείνη έξι δάχτυλα σε κάθε πόδι, σαν κι αυτόν. Θυμόταν ακόμη το πρόσωπό της να του χαμογελά απ' τα ψηλότερα ράφια της παλιάς βιβλιοθήκης.

Μια φορά είχε σκαρφαλώσει, ένας Θεός ξέρει πώς, στην κορυφή της ψηλής μπλε πόρτας της εισόδου! Με τα μάτια κλειστά ακόμη, ο Μόρτιμερ ανακαλούσε την εικόνα της. Εκεί πάνω ψηλά, κοντά στο ταβάνι σχεδόν, η Πετούνια ήταν μια όμορφη χιονόμπαλα που ακτινοβολούσε θρίαμβο. Ήταν επίσης μια... παγιδευμένη χιονόμπαλα.

Η κυρία Σκόγκιν είχε χρειαστεί ν' ανέβει σε μια καρέκλα για να την κατεβάσει.

Ο Μόρτιμερ είχε αδυναμία στην κυρία Σκόγκιν. Οι αγκαλιές της δεν ήταν ποτέ πολύ σφιχτές.

Η Βιβί διέκοψε αυτή την ευτυχισμένη αναπόληση.

«Γλυκό μου γατί!» είπε, σφίγγοντας πάνω της το σημειωματάριό της.

Ο Μόρτιμερ πρόσεξε πως είχε σημειώσει πολλά ση-

μάδια πάνω στο καρότσι και είχε ξαναφορτώσει πάνω του τα βιβλία. Αλλά όπως όπως.

Τα μάγουλά της ήταν αναψοκοκκινισμένα. «Πρέπει να ξυπνήσουμε την κυρία Σκόγκιν» του είπε. «Δεν έχουμε καιρό για χάσιμο».

Την ακολούθησε ως επάνω κι ύστερα ξανά κάτω στο υπόγειο, αυτή τη φορά μαζί με την κυρία Σκόγκιν, που αιωρούνταν νυσταλέα πίσω τους. «Έβλεπα το πιο απολαυστικό όνειρο» είπε η κυρία Σκόγκιν στη Βιβί. «Έβλεπα πως ήμουν στο σινεμά! Στον κινηματογράφο του Γκράντβιλ, θα έλεγα. Έχουν... εξαιρετικό ποπκόρν, καλό μου παιδί. Πρέπει να πας κι εσύ. Κάνε μου τη χάρη και πήγαινε».

Η Βιβί άπλωσε προς το μέρος της ένα πιάτο με μάφιν μήλου και της είπε: «Έχω ένα σχέδιο. Και χρειάζομαι κάποιον να κρατάει τσίλιες».

Όταν ο Μόρτιμερ αντιλήφθηκε πως η Βιβί και η κυρία Σκόγκιν σκόπευαν να βγάλουν έξω από το σπίτι το καρότσι της βιβλιοθήκης, είχε σχεδόν ξημερώσει.

Έξω από το σπίτι! μονολόγησε.

Το διώχνουν, είπε η καρδιά του.

Ο Μόρτιμερ ήταν της γνώμης ότι αυτή ήταν μια απαράδεκτη ιδέα και φρόντισε να τους το πει, ώσπου η κυρία Σκόγκιν τον έδειξε με το δάχτυλο και είπε στη Βιβί: «Μήπως ξέχασες να ταΐσεις το γατί; Σαν πολύ δε νιαουρίζει;».

Και η Βιβί είπε: «Φυσικά και το τάισα. Μπορεί απλώς να έχει διάθεση για συζήτηση». Έγειρε προς το μέρος του

Μόρτιμερ και του είπε: «Τι σημαντικά πράγματα μας λες, καλό μου γατί;».

Τι κουραστικό, σκέφτηκε ο Μόρτιμερ. Θα υπάρχει κι άλλος τρόπος, δεν μπορεί! Γιατί με κανέναν τρόπο δεν ήθελε να φύγει αποκεί εκείνο το καρότσι. Προτού όμως προλάβει να καταστρώσει ένα σχέδιο, η ΒιΒί άρχισε να σπρώχνει το καρότσι προς την πόρτα του κελαριού, με την κυρία Σκόγκιν ακριβώς πίσω της.

Τι να 'κανε ο Μόρτιμερ; Ετούτο το καρότσι, το γεμάτο παλιά βιβλία, ήταν ό,τι είχε απομείνει από το πρώτο του σπίτι, τη βιβλιοθήκη του. Ό,τι είχε απομείνει να του θυμίζει τις ευτυχισμένες στιγμές της παιδικής του ηλικίας και την Πετούνια του.

Ολόδικό μου το λάθος, είπε η καρδιά του.

Και τώρα είχαν σχεδόν φτάσει στην πόρτα.

«Σταματήστε!» φώναξε ο Μόρτιμερ και μ' ένα σάλτο βρέθηκε πάνω στο καρότσι.

Όμως το καρότσι συνέχισε να κινείται. Το γατί μπορεί να φαινόταν μεγάλο, όμως έφταιγε η γούνα του γι' αυτό. Στη πραγματικότητα, το βάρος του δεν ξεπερνούσε τα τέσσερα κιλά.

Η ΒιΒί έβαλε τα γέλια. «Φύγαμε!» είπε.

Ο Μόρτιμερ δεν είχε νιώσει ποτέ πιο παρεξηγημένος στη ζωή του. Παρ' όλα αυτά, έμεινε στη θέση του, κοιτάζοντας ευθεία μπροστά.

Είναι δική μου η βιβλιοθήκη! είπε η καρδιά του.

Ό,τι απέμεινε απ' αυτήν, του υπενθύμισε το μυαλό του.

* * *

Έξω, στο σκοτάδι, ο Μόρτιμερ παρακολούθησε τη ΒιΒί να γονατίζει στο γρασίδι και να αποσυναρμολογεί το καρότσι.

Η βιβλιοθήκη του είχε γίνει κομμάτια. Δεν κατάφερε τελικά να την προστατέψει.

Η ΒιΒί πριόνισε. Σφυροκόπησε. Κόλλησε.

Ο Μόρτιμερ ένιωθε πόνο στο στομάχι του, έναν πόνο που όλο δυνάμωνε.

Κάποια στιγμή σήκωσε το χέρι της κι έδειξε ένα δέμα τυλιγμένο σε πετσέτα μερικά βήματα πιο πέρα. «Μάντεψε τι είναι αυτό» είπε στον Μόρτιμερ.

«Μην καταστρέφεις τα βιβλία» της απάντησε εκείνος. «Σε παρακαλώ, μην τα πληγώσεις».

«Νιάου και σ' εσένα!» είπε η ΒιΒί, τραβώντας το δέμα προς το μέρος τους.

Ο Μόρτιμερ την κοίταξε. Μερικές φορές τσαντιζόταν μαζί της που θεωρούσε δεδομένο ότι δεν είχε ιδέα τι του έλεγε, όταν στην πραγματικότητα εκείνη ήταν που δεν μπορούσε να τον καταλάβει.

«Πόρτες!» αναφώνησε εκείνη, βγάζοντας από την πετσέτα ένα μικρό τετράγωνο από ξύλο και γυαλί.

Κάπου το ήξερε ο Μόρτιμερ εκείνο το αντικείμενο που βρισκόταν στα χέρια της. Ύστερα θυμήθηκε: ανήκε στο μικρό ντουλάπι πάνω από τον νεροχύτη στο σπίτι. Ήταν ένα από τα πορτάκια του ντουλαπιού για το τυρί! Τα είχε βγάλει και τα δύο από τους μεντεσέδες τους!

Διόρθωση: είχε βγάλει και τους μεντεσέδες μαζί.

Και τώρα από μια τσέπη της εμφάνιζε ένα κατσαβίδι.

Ο Μόρτιμερ πήγε να καθίσει δίπλα στην κυρία Σκόγκιν. «Α, μπράβο» του είπε εκείνη. «Θα με βοηθήσεις να φυλάξω τοίλιες. Νιαούρισε δυο φορές αν δεις κανέναν να πλησιάζει».

Ο Μόρτιμερ αναστέναξε. Ήλπιζε πως δε θα αργούσαν να γυρίσουν στο σπίτι.

Όταν η ΒιΒί τελείωσε τη βιβλιοθήκη της με τα κλεμμένα πορτάκια του ντουλαπιού για το τυρί, ο ουρανός είχε μόλις αρχίσει δειλά δειλά να φωτίζεται.

Ο Μόρτιμερ ένιωθε κουρασμένος. Ακολούθησε την κυρία Σκόγκιν και τη ΒιΒί στο σπίτι. Όταν όμως έφτασε στη βεράντα του σπιτιού, συνειδητοποίησε πως δεν μπορούσε να μπει.

Όχι όσο η βιβλιοθήκη μου είναι εκεί έξω, είπε η καρδιά του.

Ό,τι απέμεινε από κείνη δηλαδή, υπενθύμισε αμέσως το μυαλό του.

Έκανε μεταβολή. Κατέβηκε τα σκαλιά και απομακρύνθηκε.

Η βιβλιοθήκη μου, είπε η καρδιά του, εξακολουθεί να με χρειάζεται.

Όταν ξαφνικά, μέσα σε μια νύχτα στη μικρή πόλη Μάρτινβιλ, εμφανίζεται από το πουθενά μια μυστηριώδης μικροσκοπική δημόσια βιβλιοθήκη (με φύλακα έναν μεγάλο πορτοκαλί γάτο), ο εντεκάχρονος Έβαν διαλέγει από τα ράφια της δυο βιβλία με εμφανή τα σημάδια του χρόνου πάνω τους, δίχως στιγμή να υποψιάζεται πως πρόκειται να αλλάξουν τη ζωή του για πάντα.

Πολύ σύντομα ο Έβαν και ο καλύτερός του φίλος, ο Ρείφ, ανακαλύπτουν έναν συνδετικό κρίκο ανάμεσα στο ένα από τα παλιά βιβλία και σ' ένα μακρινό γεγονός για το οποίο όλοι οι μεγάλοι σιωπούν πεισματικά. Τα δυο αγόρια αρχίζουν να κάνουν ερωτήσεις, οι απαντήσεις στις οποίες θα σημαδέψουν όχι μόνο το δικό τους μέλλον αλλά και κείνο της ίδιας της πόλης τους.

ISBN: 978-618-03-4358-8

9 786180 343588

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84358

metaixmio.gr